

VENTĖS RAGO ornitologinė stotis

V. Jusis nuotr.

Ventės Rago žiema

V. Jusis nuotr.

Didžioji Ventės Rago gaudyklė

E. Drabelio nuotr.

Paukščių migravimas – vienas paslaptinčiausių ir iki šiol neišaiškintų mus jaudinančių gyvosios gamtos reiškinių. Kiekvienais metais pavasarį ir rudenį milijonai paukščių praskrenda virš mūsų šalies, keliaudami į gimtuosius kraštus ar traukdami iš jų su jaunukiais.

Kur paukščiai skrenda? Kaip net mažiausi sparnuočiai įveikia didelius atstumus, perskrenda jūras ir dykumas? Kaip jie orientuojasi erdvėje dieną ir naktį? Kodėl vieni paukščiai rudenį išskrenda, o kiti lieka žiemoti? Kaip grįžtantys iš žiemaviečių Afrikoje sparnuočiai suranda savo lizdus Lietuvoje?

Į daugelį šių klausimų padėjo atsakyti XIX a. pabaigoje danų gimnazijos mokytojo H. Mortenseno panaudotas ir vėliau plačiai pasaulyje paplitęs paukščių žiedavimas – klasikinis sparnuočių migravimo tyrimo metodas. Žieduojant paukščius galima nustatyti kur jie žiemoja, kur ir koku greičiu skrenda, kiek metų gyvena, gauti svarbių žinių apie atskirų paukščių rūšių gausumo pokyčius, jų populiacijų struktūrą ir būklę. Todėl ir dabar šis paukščių migravimo tyrimo metodas yra pats populiariausias. Kasmet Europoje apžieduojama apie 4 milijonus paukščių.

Paukščių žiedavimas svarbus ir sprendžiant daugelį praktinių problemų. Tikslūs paukščių migracinių kelių žemėlapiai ir kita informacija apie migruojančius paukščius būtini aviacijos tarnyboms, siekiant išvengti galimų tragiškų paukščių susidūrimų su lėktuvais. Migruojantys paukščiai gali platinti kai kurias žmogui ir naminiams gyvūnams pavojingas ligas, pernešdami arbovirusus tūkstančius kilometrų. Paukščių žiedavimas yra ir svarbi įvairių aplinkosaugos programų dalis. Žiedavimo rezultatai įgalina saugoti retas ir nykstančias paukščių rūšis visame jų migraciniame kelyje – nuo perimviečių iki žiemaviečių.

Paukščių migravimo tyrimams ir jų žiedavimui steigiamos ornitologinės stotys. Pirmoji ornitologinė stotis 1901 m. buvo įkurta Kuršių nerijoje, Rasytėje (apie 20 km į pietus nuo Nidos). Rasytės ornitologinė stotis įkūrė žymus vokiečių mokslininkas J. Tynemanas. Rasytės ornitologijos stotyje iki 1944 m. atlikti tyrimai buvo plačiai žinomi visame pasaulyje. Nuo 1955 m. šios stoties veiklą tęsia Rusijos Rybačio ornitologinė stotis.

Lietuvoje paukščius žieduoti pradėta 1929 m., įkūrus Ventės Rago ornitologinę stotį.

E. Schütz nuotr.

M. Posingis (kairėje) - paukščių žiedavimo pradininkas Ventėje, 1940 m.

S. Svazdo nuotr.

Ventės Ragas – nedidelis pusiasalis rytinėje Kuršių marių pakrantėje. Jo ilgis – 5,5 km, o plotis – iki 2,2 km. Kuršių marios ir Kuršių nerija susiformavo palyginti neseniai, Litorinos jūros laikotarpiu, prieš 5000 - 4500 metų. Kuršių marių plotas – 1584 km². Lietuvai priklauso šiaurinė marių dalis (413 km²), o didžioji pietinė dalis – Rusijos Karaliaučiaus sričiai.

Ventės Rago istorija labai įdomi. Pusiasalio smaigalyje kryžiuočiai 1360 m. pastatė Vindenburgo pilį ir bažnyčią. Audros ir žaibai du kartus šią bažnyčią sunaikino. Marių bangos griovė ir Vindenburgo pilį. Pilies akmenys buvo panaudoti naujos mūrinės bažnyčios statybai, tačiau bangos ir audros ir toliau negailestingai griovė Ventės Rago smaigalį. Apie 1700 m.

sugriuvo ir mūrinė Ventės bažnyčia. Bažnyčios griuvėsiai 1705 m. buvo pervežti į Kintus ir panaudoti Kintų bažnyčios statybai. Ši bažnyčia, mažai pakitusi per 300 metų, yra paskelbta architektūros paminklu. 1837 m. Ventės Rago smaigalyje pastatytas medinis švyturys, o XIX a. viduryje – ir dabar veikiantis mūrinis švyturys. Į švyturio apžvalginę aikštelę veda seni geležiniai laiptai, papuošti originaliais ornamentais. Nuo apžvalginės švyturio aikštelės galima stebėti Kuršių nerijoje, už 12,5 km į pietvakarius esančią Nidą ir auksines kopas, bei 9 km į vakarus nutolusią Preilą. Į rytų pusę atsiveria plati Nemuno deltos panorama. Ventės švyturys – valstybės saugomas technikos paminklas.

Ventės Ragas – tai ideali vieta paukščių mi-

L. Demanigijū nuotr.

L. Demanigijū nuotr.

Zigzaginės gaudyklės įrengimas

gravimui tirti, viena iš judriausių sparnuočių perskridimo vietų Europoje. Kasmet vadina-muoju Baltosios – Baltijos jūrų migraciniu keliu praskrenda milijonai paukščių. Kai kada per Ventės Ragą per dieną praskrenda iki 300 tūkstančių paukščių. Skriddami rytine Kuršių marių pakrante ir pasiekę plačius marių vandenį ties Ventės Ragu daugelis sparnuočių trumpam apsistoja šiame siaurame pusiasalyje. Dar daugiau (iki 1 milijono paukščių per dieną) rudens migracijos metu praskrenda pro Kuršių neriją.

Paukščius Ventės Rago pirmasis žieduoti pradėjo “paukščių tėvu” vadinamas didelis gamtos mylėtojas Mikolas Posingis (1887 – 1951), dirbęs Ventės Rago švyturio prižiūrėtoju

1924 – 1944 m. Jis artimai bendravo su Rasytės ornitologinės stoties mokslininkais ir pasiūlė žymiam gamtininkui prof. Tadiui Ivanauskui pradėti paukščių žiedavimą Ventės Rage. Prof. T. Ivanausko pastangų dėka Ventės Rage 1929 m. buvo įkurta pirmoji Lietuvoje ornitologinė stotis. Šie metai žymi paukščių žiedavimo pradžią Lietuvoje. Tiesa, tuo metu žiedų su lietuviškais įrašais dar nebuvo. Buvo naudojami vokiški Rasytės ornitologinės stoties žiedai. Po poros metų Kauno Vytauto Didžiojo universitetas pradėjo gaminti pirmuosius lietuviškus žiedus paukščiams su įrašu “Universitete Lithuania”, o vėliau – “Mus. Zool. Lithuania”.

Įsteigus Ventės Rago ornitologinę stotį kasmet buvo apžieduojama po 2-4 tūkstančius

paukščių. Daugiausia varnėnų, liepsnelių, didžiųjų, mėlynujų ir juodųjų zylių, ilgauodegių zylių, raudonuodegių ir kt. Paukščiai buvo gaudomi žvejų tinklais, juos užmetant ant žemesnių medžių, krūmų. 1929-1938 m. Ventės Rage buvo apžieduoti 22493 sparnuočiai. Laiške, rašytame 1946 m., M. Posingis pranešė: “84000 su viršum turiu sužiedavęs”. Deja, neišliko duomenų apie paukščių žiedavimą Ventės Rage nuo 1939 metų ir Antrojo pasaulinio karo laikotarpiu.

Kauno Zoologijos muziejaus darbuotojų dėka paukščių žiedavimas Ventės Rage vėl pradėtas 1950 m. Ventės Rago ornitologinėje stotyje 1959 m. buvo įrengtos pirmosios stacionarios 12 m aukščio ir 40 m pločio gaudyklės. Tuo laikotarpiu kasmet apžieduota 10000–15000 paukščių.

V. Jusio nuotr.

Didžioji ir zigzaginė gaudyklė

V. Jusio nuotr.

Prie didžiosios gaudyklės

Ventės Rago ornitologinės stoties darbuotojai paukščius žiedavo ir Kuršių nerijoje, kur 1962 m. buvo pastatyta stacionari gaudyklė. Nuo 1986 m. paukščių žiedavimo darba ten tęsia naujai įkurta Juodkrantės paukščių žiedavimo stotis.

1975 – 1986 m. rekonstruotas Ventės Rago smaigalys. Jo krantai buvo sutvirtinti ir pakauštinai, 300 – 400 m nuotoliu išgrindžiant didžiuliais akmenimis. Pastatytas 250 m ilgio molas, kuris baigiantis žiemai atlieka ir ledlaužio funkcijas, suskaldydamas didžiulius ledo luitus 200 – 250 m nuo kranto. Šių darbų dėka pavyko sustabdyti Ventės Rago pusiasalio nykimo procesus.

1978 – 1979 m. Ventės Rago sukonstruotos dvi modernios, metalinės, 25 m aukščio ir 60 m

pločio paukščių gaudyklės. Didžiuliai tinklai pakeliami ir nuleidžiami per vieną minutę elektrinių gervių pagalba. Unikali Ventės Rago paukščių gaudyklė yra didžiausia ir viena moderniausių Europoje ir visame pasaulyje. Ją autorius – ilgametis Ventės Rago ornitologinės stoties vedėjas Leonas Jezerskas.

Ventės Rago krantų rekonstrukciją, naujo molo statybos ir metalinių gaudyklių konstrukcijos darbus atliko “Šilutės melioracijos” darbuotojai, vadovaujami didelio gamtos mylėtojo P. Zubės.

1982 – 1984 m. pagal originalų L. Jezersko projektą Ventės Rago pastatytos trys naujo tipo “zigzaginės” gaudyklės. Į jas paukščiai patenka iš abiejų pusių. Šios naujo tipo

L. Demongin nuotr.

L. Demongin nuotr.

Ankstyvas sniegas spalio mėnesį

V. Jusio nuotr.

gaudyklės naudojamos ištisus metus ir bet kokiomis oro sąlygomis. Didžiulis “zigzaginių” gaudyklių privalumas yra tai, kad jose sparnuočiai neišpajinioja į tinklus, nesusižeidžia ir gali sėkmingai išbūti gaudyklėse keletą valandų. Šios modernios gaudyklės itin efektingos Ventės Rago nendrynuose, kur kasmet pagaunama, ištiriama ir apžieduojama daug retų paukščių, nepatenkančių į didžiąsias gaudyklės. 1985 m. sukonstruotos dvi kilnojamos, 2 m aukščio “zigzaginės” gaudyklės vandens ir pelkių paukščių gaudymui. Jos efektyviai panaudotos Nemuno deltos salelėse.

Daug retų vandens ir pelkių paukščių stoties darbuotojai kasmet sugauna, ištiria ir

apžieduoja Nemuno deltoje, kur paukščių gaudymui naudojami voratinkliniai tinklai.

Pastaraisiais metais Ventės Rago paukščiai žieduojami ištisus metus. Darbymetis ornitologinės stoties darbuotojams trunka nuo aušros iki sutemos.

Per paskutinius 20 metų naujų modernių gaudyklių dėka Ventės Rago kasmet apžieduojama 50-70 tūkstančių paukščių, o 2002 m. sugauta ir paženklinta daugiau nei 100 tūkstančių sparnuočių. Iš viso 1929 – 2002 m. Ventės Rago ornitologinėje stotyje apžieduota 1,6 milijono paukščių, iš kurių milijonas – per pastaruosius 20 metų.

Nuo stoties įkūrimo Ventės Rago apžieduoti 225 rūšių paukščiai. Daugiausia apžieduota

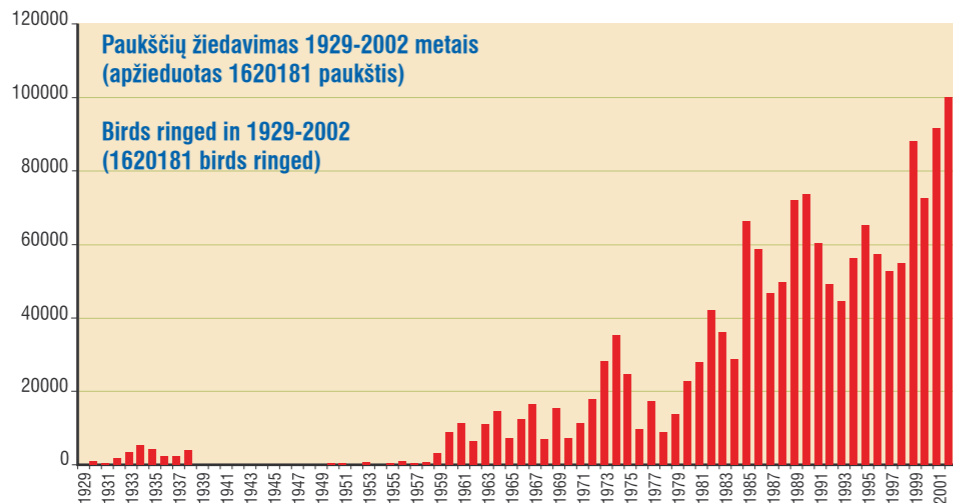
varnėnų (337881), mėlynųjų zylių (258206), didžiųjų zylių (247202), alksninukų (70540), juodųjų zylių (70207), nykštukų (67710), ilga-uodegių zylių (66450), liepsnelių (58528), šelmėninių kregždžių (46231), kikilių (41318), urvinių kregždžių (36725), ankstyvųjų pečialindų (36031), ežerinių nendrinukių (30212), rudagalvių kirų (29571), mažųjų krakšlių (21853), karetaičių (21347), pilkųjų pečialindų (15365) ir kt.

Kasmet gaunama 300-400 pranešimų iš įvairių Europos, Afrikos ir Azijos šalių apie Ventės Rago žieduotus paukščius. Norint gauti daugiau žinių apie smulkiųjų paukščių migravimą būtina apžieduoti daug šių paukščių. Pavyzdžiui, paženklintus 10000 kregždžių gauti vos 2 – 3 pranešimai iš jų žiemaviečių Af-

V. Jusis nuotr.

Žieduojami paukščiai

V. Jusis nuotr.

Tulžys

rikoje. Tiek pat pranešimų gaunama apžiedavus vos 100 gandrų.

Tik žiedavimo dėka nustatyta, kad dauguma mūsų krašto sparnuočių skrenda žiemoti į Vakarų bei Pietų Europą, Afriką, o nedidelė dalis – į Pietų Aziją. Iširta, kada prasideda ir baigiasi sezoninė atskirų rūšių paukščių migracija, koks migracijos intensyvumas, kokius atstumus per dieną įveikia įvairūs paukščiai ir daugybė kitų klausimų.

Pirmieji jau birželio viduryje pradeda traukti varnėnai. Pirmiausia išskrenda jauni paukščiai, kurie birželio pabaigoje sutinkami Vokietijoje, Prancūzijoje.

Toliausiai iš Lietuvoje perinčių paukščių žiemoja visiems gerai pažįstami baltieji gandrai

ir šelmeninės kregždės. Jų žiemavietės Pietų Afrikoje nuo Lietuvos skiria iki 10 tūkstančių kilometrų.

Pasaulio rekordininkė tarp migruojančių paukščių yra poliarinė žuvėdra, perinti ties Šiaurės ašigaliu, o žiemojanti Antarktidoje. Iki žiemaviečių poliarinės žuvėdros Europos ir Afrikos pakrantėmis keliauja daugiau nei 17000 kilometrų.

Ventės Rage 1929-2003 m. sugauta keletas tūkstančių paukščių su Suomijos, Švedijos, Rusijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Vokietijos, Danijos, Didžiosios Britanijos, Italijos ir kitų šalių žiedais. Kasmet gaunama labai įdomių pranešimų. Pavyzdžiui, mažiausias Lietuvos paukštis nykštukas (sveria vos 5 g), apžieduotas

V. Jusis nuotr.

Kanadinė audinė tinkluose

V. Jusis nuotr.

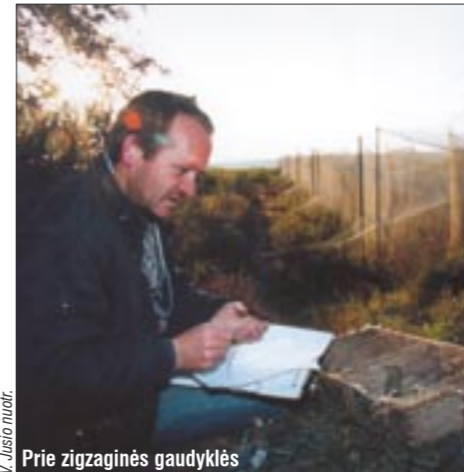
Taiginė pečialinda

V. Jusis nuotr.

Perkūnė oželis

Ventės Rage, perskrido Baltijos jūrą ir po dienos buvo sugautas Švedijoje. Azijos gyventoja palšoji nendrinukė, įprastai žiemojanti Indijoje, rugsėjo mėnesį buvo paženklinta Ventės Rage, o po poros savaičių, perskridusi Šiaurės jūrą, atsidūrė Didžiosios Britanijos Orknio salyne – už tūkstančių kilometrų nuo įprastų žiemaviečių. Šelmeninė kregždė, 2002 m. vasario mėnesį paženklinta Pietų Afrikos Respublikoje, tą pačių metų birželio pradžioje buvo sugauta savo lizdavietėje Ventės Rage – už 9400 kilometrų. Svirbelis, žieduotas 2001 m. kovo mėnesį, buvo sumedžiotas 2002 m. rugsėjo mėnesį Rusijos Krasnojarsko krašte, už 4393 km į rytus nuo Ventės Rago.

V. Jusis nuotr.

Prie zigzaginės gaudyklės

V. Jusis nuotr.

Kregždės gaudyklėje

V. Jusis nuotr.

Prie voratinklinių gaudyklių

V. Jusis nuotr.

Didysis baublys

Ventės Rago ornitologinė stotis dalyvauja daugelyje svarbių tarptautinių programų, kurių tikslas – atskirų paukščių rūšių migravimo tyrimai.

Pastaraisiais metais stoties darbuotojai dalyvavo tarptautiniuose šelmeninių ir urvinių kregždžių, mažųjų krakšlių, ežerinių nendrinukių, didžiųjų zylių ir kitų paukščių rūšių tyrimuose. Daugumą šių programų bei paukščių žiedų standartus, vienodą žiedavimo metodiką ir gautų duomenų apdorojimą koordinuoja tarptautinis paukščių žiedavimo komitetas – “Euringas”. Su “Euringu” glaudžiai bendradarbiauja Kauno T. Ivanausko Zoologijos muziejuje įsikūręs Lietuvos paukščių žiedavimo centras.

V. Jusis nuotr.

Juodagalvė kiauliukė

Nuo 1998 m. Ventės Rago ornitologinė stotis dalyvauja tarptautinėse programose, kurias koordinuoja tarptautinė asociacija “Migruojantys Vakarų Palearktikos paukščiai”, OMPO. Vykdamas šias programas, pastaraisiais metais stoties darbuotojai atliko specialius migruojančių vandens ir pelkių paukščių bei strazdų tyrimus.

Ventės Rago ornitologinės stoties ir Nemuno deltos regioninio parko ornitologų pastangų dėka nustatytos Europinės svarbos itin retų ir nykstančių paukščių (meldinės nendrinukės, stulgio, jūrinio erelio, didžiojo apuoko ir kt.) perimvietės pamario krašte ir pasiūlytos jų apsaugos priemonės. Šių svarbių tyrimų rezultatai apibendrinti leidinyje “Klaipėdos krašto perinčių paukščių atlasas”.

V. Jusis nuotr.

Baltagurklis strazdas

Ventės Rago ornitologinė stotis daug prisidėjo plėtojant šalies ornitofaunistiką. Paukščių žiedavimo dėka užregistruota daugiau nei 20 naujų Lietuvoje paukščių rūšių: geltonbruvė, rudoji ir azijinė pečialindos, tundrinis čimčiakas, vakarinė lakštingala, kalninis erškėtžvirblis, miškinė starta, raudonakė devynbalsė ir kt.

Per Ventės Raga keliauja ne tik paukščiai, bet ir šikšnosparniai. Jie nakties metu patenka į paukščių gaudykles. Kasmet Ventės Rago ornitologinė stotyje apžieduojama iki kelių šimtų šikšnosparnių. Stotyje paženklinėti šikšnosparniai aptikti Vokietijoje, Prancūzijoje ir kitose šalyse. Pastaraisiais metais Ventės Rago vyksta seminarai “Europos šikšnosparnių naktis”. Jų metu migruojantys šikšnosparniai ste-

V. Jusis nuotr.

Ilgauodegė zylė

bimi naktį prožektorių šviesoje bei panaudojant ultragarso detektorius. Šikšnosparnius tiriantys mokslininkai demonstruoja filmus ir skaidres apie šiuos paslaptinius gyvūnus.

Nuo 1994 m. Ventės Rago ornitologinė stotis leidžia žurnalą “Ventės Ragas” apie Nemuno deltos, Kuršių marių ir Baltijos pajūrio paukščius (red. V. Jusys).

Daugelį metų Ventės Rago ornitologinė stotyje praktiką atlieka ir tyrimus vykdo Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos universitetų studentai. Pastaraisiais metais čia surinkta medžiaga keliems bakalauro ir magistro darbams, kuriuose nagrinėjami įvairūs paukščių migravimo aspektai. Stotyje stažavosi studentai iš Danijos, Prancūzijos ir kitų valstybių.

V. Jusis nuotr.

Startsakalis

Ventės Rago ornitologinė stotis – svarbus ekologinio švietimo centras pamario krašte. Kasmet stotį aplanko daug lankytojų iš visos Lietuvos. Moksleivių, studentų, mokytojų ir gamtinių grupėms stoties darbuotojai skaito paskaitas apie paukščių keliones ir supažindina su paukščių žiedavimu.

Visi Ventės Rago ornitologinės stoties laimėjimai nebūtų pasiekti be entuziastingų, gamtą ir paukščius mylinčių žmonių pastangų. Įvairiu laiku Ventės Rago paukščius žiedavo A. Vaitkevičius, J. Šeštokas, V. Rimkus, T. Zubavičius, V. Mackevičius, L. Jezerkas, V. Vasiliauskas, R. Patapavičius, A. Balbierius, V. Pabrinkis, E. Kelpša, V. Juška, S. Čenkus, R. Rangienė, V. Jusys ir kiti ornitologai.

V. Jusys nuotr.

Kalninis erškėtžvirblis

V. Jusys nuotr.

Ventės Rago ornitologinės stoties leidiniai

Jau 30 metų stočiai vadovauja L. Jezerskas, kurio pastangų dėka Ventės Rago įrengtos modernios paukščių gaudyklės, rekonstruoti stoties ir švyturio pastatai, pastatytas Ventės Rago molas.

Daugiau nei 20 metų Ventės Rago ornitologinėje stotyje paukščius žieduoja R. Rangienė, E. Ranga, S. Čenkus bei puikus paukščių žinovas, žurnalo "Ventės Ragas" redaktorius ir daugelio ornitologinių leidinių bei straipsnių autorius V. Jusys.

L. Demongin nuotr.

Paukščiai surenkami didžiojoje gaudyklėje

V. Jusys nuotr.

Žieduojami paukščiai

H. Malnikė nuotr.

L. Jezerskas - ilgametis ornitologinės stoties vedėjas

V. Jusys nuotr.

Ventės Rago muziejuje

Ventės Ragas – nuostabus Lietuvos kampelis Kuršių marių pakrantėje. Kasmet čia apsilanko iki 30000 lankytojų iš Lietuvos ir daugelio užsienio valstybių.

Ventės Rago ornitologinėje stotyje įrengtas nedidelis muziejus, kuriame lankytojai supažindinami su paukščių žiedavimo istorija, paukščių migravimo tyrimais ir turtingu Nemuno deltos sparnuočių pasauliu.

Užlipus į daugiau nei prieš 150 metų pastatyto Ventės Rago švyturio apžvalgos aikštelę galima grožėtis Kuršių marių platybėmis, auksinių Kuršių nerijos kopų ir Nemuno deltos panorama, bei didžiuliais traukiančių paukščių būriais.

T. Ivanausko Zoologijos muziejaus Ventės Rago ornitologinės stoties adresas:

Ventės Rago ornitologinė stotis
LT-5740 Kintai, Šilutės raj.

Telefonai: (441) 68514, 68516

El. paštas: vros@silute.omnitel.net

Ventės Ragas – tai pirmiausia paukščių karalija. Todėl visus lankytojus labai prašome netrikdyti Ventės Rago apsistojusį sparnuočių ramybės ir nesiartinti prie paukščių gaudyklių. Neapdairus elgesys su laukiniais paukščiais gali įtakoti jų žūtį.

V. Jusis nuotr.

Taip pat naudojami įvairūs lengvi plastikiniai lankeliai ir žymekliai, kurie tvirtinami ant paukščio snapo arba sparnų.

Paukštis nebūtinai būna paženklintas toje šalyje, kurios įrašas yra išspausas žiede. Pavyzdžiui, prieš keletą metų Ventės Rago sugauta karklinė nendrinukė su švedišku įrašu žiede, tačiau šis paukštis buvo paženklintas ne Švedijoje, o Kenijoje – už 7000 km nuo Ventės Rago.

Lietuvoje paukščiai ženklina žiedais su įrašu "Muss. Zool. Kaunas, Lithuania". Naudojami keliolikos dydžių žiedai. Mažiausiais žiedais ženklina smulkiausi sparnuočiai (nykštukai, kareitės, pečialindos), o didžiausiais – gulgės, gandrai, ereliai. Dviejų vienodų žiedų nebūna. Todėl kartu su žiedu kiekvienas paženklintas paukštis tarsi gauna pasą, pagal kurį nesunku nustatyti, koks paukštis, kur ir kada buvo žieduotas.

Ornitologinė stotis

V. Jusis nuotr.

Paukščių žiedavimui naudojami žiedai dažniausiai gaminami iš aliuminio arba iš nerūdijančio nikelio ir plieno lydinio. Pastaraisiais metais vis dažniau naudojami plastikiniai žiedai.

Žiede būna išspausas įrašas su atitinkamos šalies paukščių žiedavimo centro adresu, žiedo serija ir numeris.

Tradicinis paukščių ženklimas žiedą tvirtinant ant paukščio kojos nėra vienintelis. Vykdamas įvairias tarptautines programas plastikiniai spalvoti žiedai tvirtinami ant kaklo gulgėms, žąsims ir kitiems stambiems paukščiams. Tokie žiedai lengvai pastebimi iš didelio atstumo ir jų numerius galima perskaityti naudojant žiūronus bei teleskopus.

Raunonakė devimbalsė

V. Jusis nuotr.

Labai svarbi kiekviena informacija apie rastą žieduotą paukštį. Radę žieduotą paukštį apie tai praneškite adresu: Paukščių žiedavimo centras, T.Ivanausko Zoologijos muziejus, Laisvės al. 106, 3000 Kaunas.

Tel.: (37) 205870; el. paštas: zcentras@takas.lt.

Laiške nurodykite aptikto paukščio rūšį (jei žinote), tikslią radimo vietą (rajonas, apylinkė, gyvenvietė ar atstumas iki jos), datą, aplinkybes (rastas negyvas, nušautas, sugautas ir kt.). Jei paukštis gyvas, nurašius žiedo įrašą reikia jį paleisti.

Paukščių žieduotojai jums bus labai dėkingi.

The Ornithological Station "Ventės Rago" is one of the oldest in Europe. The Station was established in 1929 on the peninsula Ventės Rago (eastern coast of the Curonian Lagoon) by the famous Lithuanian ornithologist T. Ivanauskas. It is located on the main flyway of birds, with up to 300,000 birds passing Ventės Rago per day during the autumn migration.

The first Director of the Station was M. Posingis - famous amateur ornithologist and supervisor of the Ventės Rago lighthouse. About 84,000 birds were ringed in the Station in 1929 - 1944. Its work was interrupted during the Second World War.

Ornithologists from the Kaunas Museum of Zoology renewed bird-ringing activities in 1950. About 100,000 birds were ringed in 1950 -1978.

L. Jezerskas, Director of the Ornithological Station "Ventės Rago" since 1975, has coordinated all recent bird ringing activities. He is author of the largest in the world bird traps (with metal poles, width - 60 m and height - 25 m) constructed in 1978 - 1979, and of new-type traps - so-called "zig-zag" traps, constructed in 1982 - 1985. "Zig-zag" traps can be used to catch birds flying in different directions throughout the whole year and under all weather conditions. In "zig-zag" traps birds cannot be entangled in nets and injured. These traps proved to be an extremely effective tool for bird ringing, particularly in coastal reed-beds, sandy islands and marshes.

About 1,6 million birds of 225 species were ringed in the Ornithological Station "Ventės Rago" in 1929 - 2002. Most birds were ringed during the last 20 years. About 100,000 birds were ringed in 2002. More than 95% of all ringed birds were small passerines (Starling - 337,881; Blue Tit - 258,206; Great Tit - 247,202, etc.). About 300 - 400 recoveries of birds ringed in the Station in recent years were annually received from numerous countries of Europe and Africa. Several thousands of birds ringed in foreign countries were recovered in Ventės Rago in 1929 - 2003.

Not only birds, but also bats are trapped and ringed in the Station. Up to several hundred bats were annually ringed in Ventės Rago during the last years.

The staff of the station is involved in several international programs concerning breeding and migratory birds, coordinated by "Migratory Birds of Western Palearctic", "Euring" and other organizations. Activities of the Station are compiled in a periodical "Ventės Rago".

The Ornithological Station "Ventės Rago" is an important center of ecological education. Up to 30,000 tourists are annually visiting Ventės Rago and a small museum of the Station. A remarkable view of the Curonian Spit and of the Nemunas River delta is visible from the top of the 150-years old Ventės Rago lighthouse.

Leidinį parengė:
Leonas Jezerskas, Vytautas Jusys, Ramūnas Grigonis

Leidinį finansavo: Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus
ir tarptautinė asociacija „Migruojantys Vakarų Palearktikos paukščiai“ (OMPO)

Viršelio nuotr.: S. Švažas, V. Jusys
Viršelio pav.: Ventės Rago žieduotų liepsnelių migraciniai keliai

© Ventės Rago ornitologinė stotis, 2003
© Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus, 2003
© Akstis

Leidykla „Akstis“
Spausdino spaustuvė „Grafija“

